Kai Kjær-Hansen

ALDRIG MERE JUL

JESUS OG JUL HØRER SAMMEN

Egentlig er det jo helt vanvittigt, hvis man vil fejre jul uden at have med Jesus at gøre. Uden måske at have samme vrissende reaktion kommer man let til at ligne den mand, som var taget på juleferie i Det Hellige Land og blev vred over, at guiderne kunne finde på at læse juleevangeliet for gæsterne, før de skulle spise deres juleaftensmåltid.

Hvilken fornærmelse, at han skulle konfronteres med juleevangeliet på en juleaften i julens land og julens by, Bethlehem! Det stod vist ikke i guidernes regulativer!

Med disse ord indleder den danske Jerusalem-præst, Kai Kjær-Hansen, denne julepublikation, som er skrevet i Det Hellige Land. Med temaer hentet fra juleevangeliet peger Jerusalem-præsten på en enkel – men usentimental – måde på julens centrale indhold. Krybben er tom. Barnet er væk. Voksfigurerne eller oliventræsfigurerne illustrerer så lidt. Men hvad voks ikke kan, kan evangeliet om Jesus: smelte menneskehjerter, der ofte er så hårde som granit.

ALDRIG MERE JUL udgør en forfriskende nyhed blandt julens mange brogede publikationer.

ISBN 87 8519 057 8

Kai Kjær-Hansen

Aldrig mere jul

FORLAGET SAVANNE
CHRISTIANSFELD
1977

Kai Kjær-Hansen
ALDRIG MERE JUL

Udgiver:
Den Danske Israelsmission
på Forlaget SAVANNE, Christiansfeld

Fotos:
Carsten Lorenzen:
Omslag + side 6, 10, 18, 26, 30 og 34
Folkekirkens Nødhjælp: Side 14
Røde Kors: Side 22 (nederst)
Mellemfolkeligt Samvirke: Side 22 (øverst)

Tryk:
Vinderup Bogtrykkeri A/S

ISBN 87 8519 057 8

Indhold

Jesus 5
Det skete i de dage 7
Tiden kom, da hun skulle føde 11
Hun fødte sin søn 15
Der var ikke plads 19
En frelser er født 23
Lad os da gå til Betlehem 27
De fandt barnet 31
Han kom til sit eget 35

Maria skal føde en søn, og ham skal du give navnet Jesus; thi han skal frelse sit folk fra dets synder.

Mattæus-evangeliet 1,21.

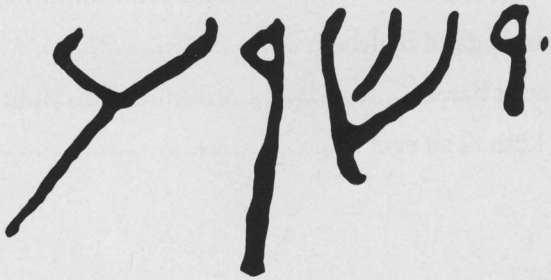

Navnet Jesus siger måske ikke en mere end de hebraiske bogstaver for Jesus. Jesus og jul hører sammen. Jesus og frelse hører sammen.

Jesus

Jesus og jul hører sammen.

At den kristne jul falder sammen med en gammel hedensk solhvervsfest kan ikke bortforklare, at kristen jul og Jesus hører sammen, – er to sider af samme sag.

Egentlig er det jo helt vanvittigt, hvis man vil fejre jul uden at have med Jesus at gøre og uden at ville overveje, hvad julens budskab går ud på. Uden måske at have samme vrissende reaktion kommer man let til at ligne den mand, som var taget på juleferie i Det Hellige Land og blev vred over, at guiderne kunne finde på at læse juleevangeliet for gæsterne, før de skulle spise deres juleaftensmåltid.

Hvilken fornærmelse, at han skulle konfronteres med juleevangeliet på en juleaften i julens land og julens by, Betlehem! Det stod vist ikke i guidernes regulativer!

Nu står det ganske vist enhver frit for, om man vil fejre jul eller lade være. Men når man nu gør det – og bl. a. gør det ved at synge julesalmer – så kan det kun dårligt skjules, at Jesus og kristen jul hører sammen.

Det kan også kun dårligt skjules, at *Jesus* betyder *Guds frelse.*

I Jesu navn, som i hans taler og handlinger, ligger en udfordring til os. For som det er besynderligt at holde jul uden at ville have med Jesus at gøre, er det mærkeligt at ville have med Jesus at gøre uden at ville tale om frelse.

Det, at Jesus er frelseren, udfordrer os. Hvis det er sandt, betyder det jo ganske enkelt, at vi ikke selv kan klare vores liv. Klare vores egen død kan vi heller ikke.

Julens budskab om frelse gennem frelseren Jesus kalder os ind i selvbesindelse. Selv om en sådan besindelse måske ikke lyder særlig tillokkende, kan der komme noget ganske positivt ud af den. Gamle og fortrængte spørgsmål kan blive nye igen. For hvem var han egentlig, denne Jesus? Hvad vil han os, hvem sendte ham?

Uden svar på sådanne og lignende spørgsmål kan der faktisk ikke fejres ordentlig jul. Juleevangeliet giver svar på disse spørgsmål. Derfor hører Jesus og julen uløseligt sammen.

Men det skete i de dage, at der udgik en befaling fra kejser Augustus, at al verden skulle skrives i mandtal. (Det var den første indskrivning, som skete, mens Kvirinius var landshøvding i Syrien). Og alle gik hen for at lade sig indskrive, hver til sin by. Og fordi Josef var af Davids hus og slægt, drog også han op fra Galilæa, fra byen Nazaret, til Judæa, til Davids by, som hedder Betlehem, for at lade sig indskrive tillige med Maria, sin trolovede, som var frugtsommelig.

Lukas-evangeliet 2,1-5.

Guds Søn skal ikke en gang til lægges i en krybbe –
derfor bliver det aldrig mere jul.

Det skete i de dage

Det bliver aldrig mere jul, aldrig!

Det lyder måske som en sørgelig nyhed, som man ikke rigtig synes stemmer overens med, at evangeliet er gode nyheder fra Gud. Og er der en fest, vi nødig vil undvære i vores mere eller mindre grå hverdag, så er det julefesten.

Alligevel er det rigtigt, at det aldrig mere bliver jul. Fra en kristen synsvinkel er dette imidlertid ikke en dårlig nyhed. Tværtimod! Netop fordi der én gang skete noget epokegørende på kejser Augustus' tid, kan vi i dag *fejre* jul. Men det, som skete den første julenat, gentages ikke. Til vort menneskeliv hører der nu engang nogle begivenheder, som ikke gentages. Vi fødes kun én gang, lever kun én gang og dør kun én gang.

Det samme var tilfældet med Jesus, ham, som kaldes Kristus, Guds salvede, Guds Søn. Som ethvert menneske havde han kun én jordisk fødsel, ét jordisk liv og én død.

Hans fødsel er fortid. Derfor bliver det aldrig mere jul i bogstavelig forstand. Han blev født i de dage, da kejser Augustus regerede over det store romerrige. Hans fødsel fandt sted i et lille land, Palæstina, et land, der var besat af den romerske verdensmagt. Og det hele skete i en lille by ved navn Betlehem. Var det ikke, fordi Jesus var født der, havde vi glemt den by, ligesom kejserens navn var gået i glemmebogen, hvis vi da ikke var specialister i historie.

Uanset hvad man mener om ham – julens midtpunkt – så har hans fødsel, liv og død haft skelsættende betydning for millioner af mennesker op gennem tiderne. Det kan ikke nytte noget at forsøge at bortforklare den kendsgerning. Så fra dette synspunkt skete der virkelig noget nyt i de dage.

Nu kan man med fuld ret diskutere og gøre hinanden opmærksom på, at det er yderst usikkert, om det, der skete, lige præcis fandt sted natten mellem den 24. og 25. december. På samme måde kan der sættes store spørgsmålstegn ved, om de mennesker, som i sin tid lavede vores tidsregning, gjorde det helt rigtigt, eller om de kludrede lidt i det og glemte et par år. Det er en fuldt legitim opgave at forsøge at løse sådanne historiske spørgsmål. Men vores menne-

skelige grundproblemer løses naturligvis ikke ved at rette opmærksomheden mod sådanne spørgsmål.

Det skete i de dage, d. v. s. det skete på et ganske bestemt tidspunkt i menneskehedens historie, ikke i en forhistorisk og ubestemmelig tid. Og det skete på denne jord, ikke i en eller anden fjern himmel eller i et fantasiland.

Det hele er fortid, uigenkaldelig fortid. Vi er født et par tusinde år for sent til at være vidner til det, der skete. Hvad hyrderne oplevede og hørte, kan vi ikke opleve og høre på samme måde som de. Vi er henvist til deres og andres vidnesbyrd, hvis vi vil have noget at vide om, hvad der skete den første julenat.

Og selv om det er en forholdsvis enkel sag at tage ud på en drømmerejse til Det Hellige Land, hvis bare man kan opspare nogle få kroner om dagen i årets løb, så bliver det, der skete i de dage, ikke automatisk mere virkeligt.

Barnet Jesus er væk. Krybben er tom. Voksfigurerne eller oliventræsfigurerne, der er placeret i barnets og den hellige families sted, kan måske illustrere en smule, men siger, når alt kommer til alt, alligevel så lidt. Voks taler bedst til voks, men taler dårligt til mennesker af kød og blod med hjerter, der er så hårde som granit. Sådanne hjerter har voks svært ved at smelte.

Hvad voks ikke kan, kan evangeliet om ham, ordet om Jesus. I det ord er der liv, fordi det er et ord fra livets Gud. Og det ord fortæller blandt andet, at fordi det aldrig mere bliver jul på denne jord, kan der netop blive julefred i vore hjerter og liv.

Hvor forskellig vores ydre virkelighed end er fra menneskers dagligdag på Jesu tid, kan evangeliet alligevel sige os noget. For med det lille barn er der givet os en mulighed for et helt nyt liv med Gud.

I de dage åbenbarede Gud sig igennem sin Søn.

At Gud åbenbarer sig igennem Jesus skal ikke forstås sådan, at han tidligere har været den tavse Gud. Den levende Gud har aldrig været den tavse Gud. I naturen og historien har han sat sig utallige spor. Han er jo jordens skaber og Herre. Mange gange og på mange måder har han talt og handlet med Israels folk. Det kan man læse om i Det gamle Testamente. Men nu – som Hebræerbrevets forfatter siger det i begyndelsen af sit brev – har han ved dagenes ende talt til os ved sin Søn.

Efter at Gud har åbenbaret sig i Jesus, lyder det derfor: Hører vi på Jesus, hører vi på Gud. Møder vi igennem forkyndelsen Jesus, møder vi Gud. Det er jo noget af en påstand. De første kristne vovede denne påstand!

I »juleevangeliet«, sådan som evangelisten Johannes har fortalt det, kommer motivet med Guds åbenbaring mægtigt frem. Hos Johannes kaldes Jesus for *Ordet.* Ved første øjekast er det en mærkelig betegnelse. Det er ganske vist heller ikke et helt almindeligt ord. Det er et ord, der har været fra evighed af, et ord, hvormed hele verden er blevet skabt. Ordet er en person, ja, som Johannes dristigt siger det: Ordet er Gud.

Når vi vil meddele noget til hinanden, bruger vi ord. Det samme gør den levende Gud. Han har noget at fortælle, noget at meddele. Han har et sindelag, han vil have gjort kendt.

Jesus er hans Ord.

Men der er en væsentlig forskel. Når vi roder os ind i problemer, forsøger vi ofte at rode os ud af dem med ord. Sådan gør Gud ikke. Han snakker sig ikke bare bort fra problemerne. Det ord, han bruger for at løse vore problemer, er en person, ja, hans eneste Søn.

På den mest håndgribelige måde, man kan tænke sig, trådte den levende Gud ind i vores historie. Det var, hvad der skete i de dage, da Augustus var kejser.

Vi var der ikke dengang. Alligevel var der tænkt på os. Derfor skal vi ikke lade os nøje med at drømme om, hvordan det har været. Vi skal heller ikke lade os nøje med at konstatere, at det hele er fortid for os.

For selv om Jesus aldrig mere kommer til jorden på samme måde som den første julenat, kommer han i dag til os gennem sit ord og ved Helligånden.

Han kom dengang for at fortælle os, hvem Gud er. Han kommer i dag igennem sit ord for at fortælle det samme. Vi véd det nemlig ikke af os selv. Og ikke nok med det. Hvem vi er, det véd vi heller ikke af os selv. Det må fortælles os af ham.

Og det skete, medens de var der, kom tiden, da hun skulle føde.

Lukas-evangeliet 2,6.

Marias søn var Guds Søn. Senere lavede man gode historier om, at en romersk soldat var barnets far.

Tiden kom, da hun skulle føde

Marias graviditet er ved at være til ende. Tiden er kommet, da hun skal føde sin søn ind i en barsk virkelighed.

Beretningen er tavs om de indre kampe, som Maria og Josef må tænkes at have gennemlevet i månederne forud for fødslen. Ingen graviditets-romantik kommer frem. Ingen indre stemninger og følelser kan spores i beretningen. Bare de nøgne, ja, næsten kolde kendsgerninger har fundet plads i teksten. Nu skal der fødes.

Om Marias følelser forud for fødslen kan der således intet siges med sikkerhed. Ligeledes ved vi ikke noget sikkert om Josefs reaktion. Alligevel er det næppe helt hen i vejret at hævde, at tiden ikke altid har været lige let, efter at Marias graviditet har kunnet ses. Folk har sikkert hvisket og tisket om hende; øjnene har stukket. Senere lavede man gode historier om, at en romersk soldat var barnets far.

Helt uden hold i virkeligheden er det næppe, at Maria har måttet stå for skud. Og Josef – ham har man sikkert betragtet som en smule godtroende.

Om de sladderhistorier, som vi kender til fra senere århundreder, og som har overlevet helt op til vor egen tid, er sande, kan man af gode grunde hverken bevise eller modbevise. Ligeledes kan man ikke *bevise*, at det er sandt, at Jesus-barnet ikke havde nogen jordisk far.

Ingen kristen, og da slet ikke evangelisterne Lukas og Mattæus, der taler om Jesu underfulde undfangelse, gør forsøg på at bevise disse forhold. I stedet for at forsøge at bevise noget, der ikke kan bevises, *bevidner* de, hvad de tror er sandhed. Deres bevidnelse kan modtages i tro eller forkastes i vantro. Vælger man den sidste mulighed, kan der være mange forklaringer på den kendsgerning, som ikke kunne skjules, at Maria var med barn.

Samme to muligheder foreligger så at sige ved alle afgørende begivenheder i Jesu liv. Når der om Jesus fortælles, at han gjorde

undergerninger, helbredte syge, opvakte døde, ja, selv stod op fra de døde, kan dette jo heller ikke bevises med absolut sikkerhed.

Det underfulde sprænger bevisets rammer. I stedet for sætter troen ind, troen på, at Jesus er noget særligt, at han i egen person er underfuld.

En anden ting er, at et under altid kan bortforklares. Selv om underfulde begivenheder kan hjælpe troen på vej, således at mennesker begynder at spørge efter Gud, er der både i Det nye Testamente såvel som fra vores egen hverdag nok af eksempler på, at undere kan bortforklares.

Lægen, der for et par måneder siden måtte konstatere, at en patient var håbløst syg og snart skulle dø, må i dag konstatere, at samme patient er rask. Han kan undre sig en smule, men slår sig til ro med, at sådanne uforklarlige ting undertiden kan observeres, og fortsætter så sit liv, som om intet var hændt.

Dette eksempel kan tages som en nutidig illustration til Jesu beretning om den rige mand og Lazarus. Efter at disse begge er døde, beder den rige mand om, at den fattige Lazarus må blive opvakt, for at hans brødre kan omvende sig. Hertil svares: Hører de ikke Moses og profeterne, så vil de heller ikke lade sig overbevise, selv om en opstod fra de døde.

Hvad der var foregået med Maria var ikke naturligt. Hvad der senere kom til at foregå omkring Jesus var heller ikke naturligt. Og forklaringen på det unaturlige lød ikke særligt trolig. Men på disse ting, som er u-trolige, er de kristne kommet til tro.

Tiden for afslutningen på Marias graviditet var samtidig begyndelsen til en helt ny tid. Marias tid var Guds tid.

Når man læser ordene om, at *tiden kom*, klinger måske et lignende udtryk med fra Paulus' brev til galaterne: *Men da tidens fylde kom, udsendte Gud sin Søn, født af en kvinde.*

Nu er tiden inde, den tid, som profeterne mange hundrede år før havde talt om, uden at de selv rigtig vidste, hvornår den ville komme, og hvordan den ville være. I Jesus finder alle Guds løfter og forjættelser deres opfyldelse, deres JA. Det som er højdepunktet i Marias liv, er samtidig et af højdepunkterne i Guds åbenbaring.

Jesu fødsel er nemlig indledningen til en ny tid.

Med Jesu fødsel skulle det være som i en familie, der længe har

ventet et barn. Når barnet omsider kommer, vender det op og ned på familiens hverdag. Det lille barn er nu i centrum og forandrer hele familiens liv. En ny tid er indledt.

At Jesus er født ind i vores menneskehed, skulle heller ikke gå sporløst hen. Ikke at ville have med Jesus at gøre er – for nu at blive i billedet – at gøre som en mor, der lader sit barn være ene, eller en far, der irriteres over det, fordi det skete går ud over hans egoistiske planer, eller et nært familiemedlem, som er misundelig, fordi opmærksomheden nu er flyttet over på barnet.

At leve for sig selv er at leve, som om Gud aldrig havde sendt sin Søn til verden, aldrig havde givet *os* sin Søn, aldrig var kommet til os i dåben. Efter Jesu fødsel – som efter et menneskes dåb og for den sags skyld også efter et menneskes omvendelse – er tiden ikke den samme som før. Er den det alligevel, er det ensbetydende med, at man har ignoreret, at barnet er født.

Set med Guds øjne er tiden heller ikke den samme. Han kan nemlig ikke glemme, hvad Jesus har gjort. Han glemmer ikke, at Jesus tog tjenerskikkelse på, blev lig med os mennesker. Han glemmer ikke, at Jesus ydmygede sig selv og blev lydig til døden, ja, døden på et kors.

Derfor er der glæde i himmelen, når et menneske bøjer knæ for Jesus og tager imod alt det, som Gud vil skænke os i Jesu navn: syndernes forladelse, et helt nyt liv, ja, evigt liv.

I Det nye Testamente er der faktisk brugt et meget stærkt udtryk om vores virkelige situation som mennesker. Det siges, at vi er døde i overtrædelser og synder. Jesu gerning har ét sigte: at skænke liv til sådanne døde mennesker.

Dette liv er ikke teoretisk snak, men får konsekvenser for vores almindelige hverdag. Og når den uhyggelige død melder, at vores liv på denne jord er til ende, slipper livets Gud ikke sit tag i os, men fører os igennem døden, fører os fra liv til liv.

Vi er bestemt til livet med Gud. Dette liv er en mulighed for os, fordi der med Jesu fødsel blev indledt en helt ny tid. Troen på Jesus sætter os over i denne nye tid.

Og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe.

Lukas-evangeliet 2,7a.

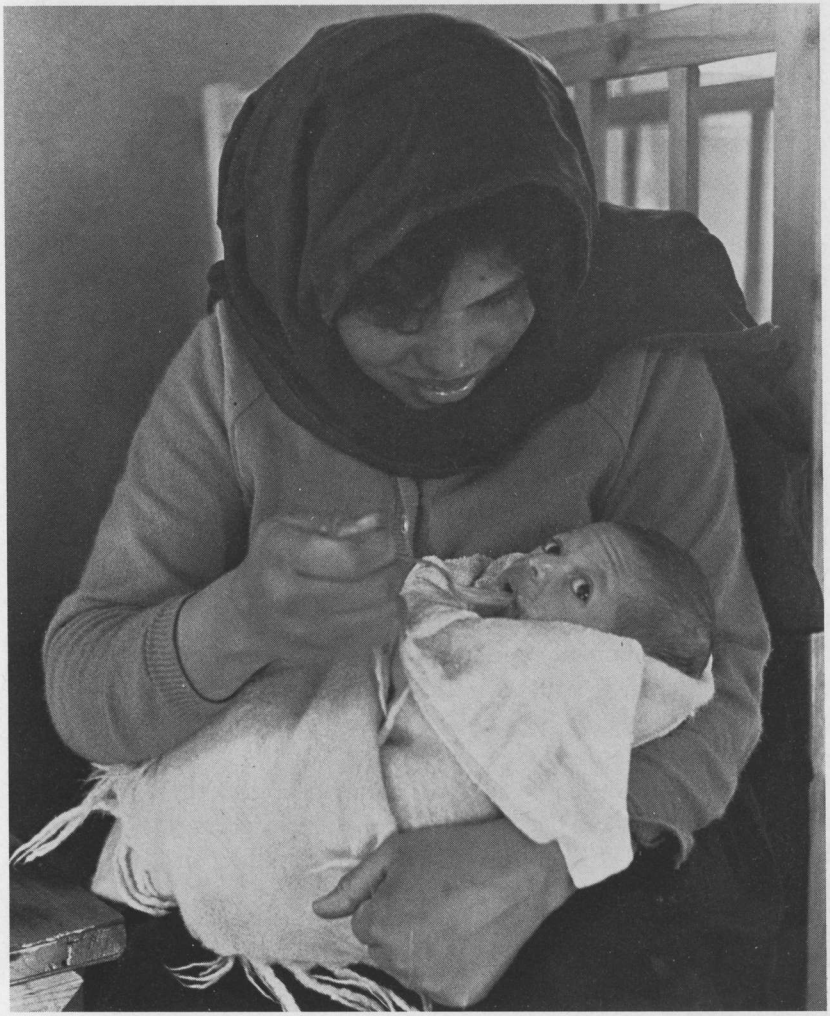

Jesus blev født for at dø, og hans liv bar præg af hans kommende død. Igennem stor fare fødes et barn, fødes for at leve en kortere eller længere periode, og skal så dø.

Hun fødte sin søn

Maria vidste noget, som fødende mødre først véd, efter at fødselen er overstået. Hun kendte resultatet på forhånd, vidste, at det skulle blive en søn. Det havde engelen jo sagt hende.

Alligevel har spændingen næppe været mindre, end den er hos alle andre, der skal være mødre. For skønt hendes søn skulle fødes som alle andre børn, se ud som alle andre nyfødte, have mad og omsorg og pleje, så var hendes søn anderledes.

Hendes søn var Guds Søn. Hendes søn var Guds højt elskede og eneste Søn.

I mødet med denne påstand fra evangeliet kan en stor undren fødes i en. Gud blev menneske for vor skyld. Han sendte sin Søn og lod ham blive som en af os for at frelse os. Eller i stedet for undren kan anstødet melde sig, så man kalder det hele idioti og galskab.

Marias søn var Guds Søn, Guds Søn på en særlig måde.

Ikke på den måde, som vi alle er Guds sønner, fordi vi alle er skabt af Gud og derved har den samme far. Ikke forstået på den måde, som den israelske videnskabsmand gjorde det, da han for nogle år siden forsøgte at sætte tingene på plads, da det var blevet nævnt, at Jesus var Guds Søn: »Selvfølgelig var han det«, sagde han, »vi er jo alle Guds sønner!«

Det er rigtigt, at vi alle er skabt af Gud, og som sådan er vi Guds børn. Det er også rigtigt, at Israels folk eller folkets ledere i Det gamle Testamente kaldes Guds søn, fordi Gud havde en særlig opgave til folket eller dets ledere.

Men som Israels folk mange gange vendte Gud ryggen, har menneskeheden som sådan også gjort det. Derfor sendte Gud sin Søn, sin eneste og højt elskede Søn, for at frelse os, der lever med ryggen vendt mod Gud.

En fattig jomfru sad i løn,
og fødte Himlens kongesøn.
Halleluja, halleluja!

(D.D.S. 85,2)

Når vi i tro tager imod det budskab, at barnet i krybben virkelig er Himlens kongesøn, Guds Søn, er der mening i at synge det dobbelte *halleluja*, som jo betyder: Pris Herren! Tager vi ikke imod det, men alligevel vil fortsætte med at synge »Et barn er født i Betlehem«, giver vi dermed udtryk for en enormt inkonsekvent holdning.

Der sad Maria altså med sin søn og skulle i tro – ligesom vi – fastholde, at han var Himlens kongesøn. Det er ikke underligt, hvis hun undertiden er kommet i tvivl, når bleen er blevet lagt, og barnet har skreget. Glorien over den lilles hovede har Maria næppe set så tydeligt som en senere tids kunstnere.

Dette barn, med samme krav på pasning som alle andre nyfødte, hendes søn og Guds Søn, var kommet til verden.

Man kan undertiden gribe sig selv i at få mærkværdige tanker, når man for første gang står med et lille, skønt menneskebarn i sine arme. Igennem stor fare fødes barnet, fødes for at leve en kortere eller længere periode, og skal så dø. Sådan er nu engang vore kår.

Med det lille Jesus-barn passer disse tanker på en særlig måde.

I fortsættelsen af Paulus-ordet om, at Gud, da tidens fylde kom, udsendte sin Søn, lyder det: *for at han skulle løskøbe dem, der var under loven, for at vi skulle få barnekår. Og fordi I er sønner, har Gud i jeres hjerter sendt sin Søns ånd, som råber: Abba, Fader.*

Med disse ord er hensigten med sendelsen af Guds Søn tegnet for os. Der er et dobbelt »for at«.

– *for at løskøbe.*

– *for at vi skulle få barnekår.*

Som den fuldkomne og lydige Guds Søn var Jesus det fuldkomne menneske. Hans liv har en betydning, som ingen andres liv har. Han kan hele det, som vi har sønderbrudt og smadret. Gud, der er blevet væk for os, kan han give os tilbage. For han kender Gud til fulde. Han kan befri os fra alle de magter, der binder os, som ødelægger livet for os, og som har ødelagt forbindelsen til Gud.

Ved sit liv og sin død har Jesus muliggjort, at vi igen kan kalde Gud vores far. Det er noget stort, når det sker. Gud, som med et ord har skabt hele universet, ham, som med et ord skal få det hele til at falde sammen igen for at skabe en ny himmel og en ny jord, hvor retfærdighed bor, denne mægtige Gud, som har alle ting under kontrol, ham må vi for Jesu skyld kalde vores far.

Og han er en *god* far. Det skulle egentlig være unødvendigt at sætte tillægsordet *god* på ordet *far*, men fordi *far* for nogle bare er en mand, som mor undertiden skifter ud, er det nødvendigt at understrege, at Gud er en *god* far.

Over for denne gode far havde Jesus en hel enestående stilling. Når Jesus taler, taler han på Faderens vegne. Når han handler, handler han på Faderens vegne. Altid var han afhængig af ham, aldrig gjorde han sin far imod.

Vi derimod gør altid Gud imod, fordi vi aldrig i os selv er fuldt afhængige af ham. Derfor kan vi ikke i sandhed sige far til Gud.

Men ved tro på Sønnen Jesus kan vi blive Guds børn igen. »Ingen kommer til Faderen uden ved mig«, siger Jesus.

Vi ser altså, at Jesus på et og samme tidspunkt er lig os og dog så forskellig fra os. Han ligner os, har samme brug for føde og klæder, som vi har, har samme fristelser som vi. Uden om døden kom han heller ikke.

Men mens føden og klæderne, som Jesus havde brug for, minder os om hans lighed med os, og om, at han er et virkeligt menneske, minder Jesu overvindelse af fristelserne og hans død os om, at hans gerning er forskellig fra vores.

Der, hvor vi falder, står han. Han står for at rejse os faldne op og for at skænke os livet med Gud, livet som Guds børn.

Det skal ikke skjules, at der er nok at falde over, nok at forarges på og kalde idioti, når påstanden lyder, at Marias søn er Guds Søn.

Hvad ikke-kristne kalder idioti og galskab, kalder kristne Guds mysterium, Guds visdom. Og denne visdom er udtryk for Guds enorme kærlighed til en forført menneskeslægt.

Det var første og sidste gang, Maria fødte Guds eneste Søn, den Søn, der kan løse fra synd. For som Jesus sagde: »Hvis Sønnen får frigjort jer, skal I være virkelig frie«.

Thi der var ikke plads til dem i herberget.

Lukas-evangeliet 2,7b.

»Gud – jeg forstår dig ikke, men jeg stoler på dig«. (M. Basilea Schlink).

Der var ikke plads

Det er med en vis resignerende tone, at den egentlige beretning om Jesu fødsel slutter. Den ventede Messias blev modtaget som en uventet.

Uden for den lukkede hoteldør havde det ensomme par i det store mylder ikke megen grund til at istemme et højt halleluja. Ingen – vel ikke engang Gud – kræver noget sådant af Maria og Josef uden for den lukkede dør. Der gives faktisk situationer, hvor et højstemt halleluja er upassende. Ingen forlanger det f. eks. af Abraham på vej op ad bjerget for at ofre sin søn.

På den anden side ville en knytnæve rakt i protest mod himlen være lige så upassende, selv om der er situationer, hvor man godt kan forstå, at nogle har lyst til det. Vi ville måske endog forsvare Abraham, hvis han havde gjort det, eller Maria, hvis hun havde gjort det. Begge parter lærte noget om den lidelse, Gud kan lægge på dem, han har en særlig plan med.

Men som halleluja'et er upassende, er knytnæven det også. Når Gud giver vanskeligheder eller sender lidelse på ens vej, den vej, som han selv har sendt én ud på, da er en anden reaktion mere passende. – »Gud, jeg forstår dig ikke, men jeg stoler på dig«. Et højstemt halleluja kan i visse situationer kun klinge hult.

Nøgne og til dels kolde kendsgerninger er det, som præger den egentlige beretning om Jesu fødsel. Ikke med et eneste pennestrøg er der gjort forsøg på at romantisere sig uden om den hårde virkelighed, som hørte med til Jesu liv lige fra begyndelsen.

Der er imidlertid heller ikke gjort forsøg på at skabe en falsk medynk hos os, der læser beretningen. Evangelie-fortælling er heldigvis anderledes end en vis form for journalistik, som gør gode historier af menneskelige skæbner og ruiner.

Nu har ethvert menneske, der er i nød, krav på vores medynk, som giver sig praktisk udslag i hjælp. Men historien om Jesu fødsel er ikke fortalt med den hensigt, at vi skal ynke Maria, som skal føde under så kummerlige forhold, som tilfældet var. Den er heller ikke fortalt for at vi skal ynke Jesus, som skal fødes ind i en kold verden, selv om der ikke skal megen fantasi og indlevelsesevne til at fore-

stille sig, at al form for romantik var væk uden for den lukkede hoteldør.

Jesus kom ikke for at få medynk, levede ikke sit liv for at blive ynket og døde ikke sin død, for at mennesker skulle sige, at det var synd for ham. Vi misforstår det hele, dersom beretningen om Jesu fødsel kun kan skabe en medynk i os. I en medynk er der ingen gode nyheder fra Gud at finde. Det er der derimod i den konstatering, at Gud sendte sin Søn til en verden, som ikke råbte efter Guds kærlighed og Guds hjælp, en verden, som ikke havde plads til Guds Søn.

Det viser noget om Guds kærlighed. Den er stor, sprænger alle grænser.

Når det kommer til stykket, er det hverken Maria, Josef eller Jesus, der skal ynkes, men derimod de mennesker, der mener, at de ikke har plads til Jesus. Eksempler på sådanne finder vi i Det nye Testamente. Historien er også fuld af dem. Nogle gange har de med stolthed beskrevet deres manglende plads for Jesus, andre gange har deres liv tydeligt fortalt det. Og mange har da også været aldeles ligeglade med den sag. Det, der begyndte som et trist pladsproblem i et lille hotel – hvilket kan undskyldes – er fortsat i menneskers hjerter og liv, hvilket er vanskeligere at undskylde og er endnu mere trist.

Trist er det, når man vil leve sit liv, som om Gud ikke var til, og som om Gud ikke havde vist sin kærlighed. Faktisk er det at leve uden plads for Guds kærlighed det mest unaturlige, et menneske har fundet på. Skabningen er ikke skabt til at leve uden tro på og tillid til sin Skaber.

Måske hænger det sammen med, at mange fejlagtigt forestiller sig, at Skaberen vil os til livs, tage noget fra os. Men naturligvis vil han ikke det. Han er livets Gud, som bare ønsker at skabe liv.

Ganske vist er det rigtigt, at han vil noget til livs for at give os livet med sig tilbage. Han vil ondskaben til livs, egoismen, kærlighedsløsheden, altså synden til livs. Han vil tage alt det fra os, som fører død ind over vore liv og allerede har dødsmærket os. Han tager syndens skyld *fra* os for at tage syndens byrde og konsekvenser *af* os. Disse byrder har Jesus allerede båret ved sin død. Når Gud tager noget *fra* os, er det altid for at give os noget bedre.

Den fejlagtige forestilling, at Gud vil tage livet fra os, må have en forklaring. En forklaring er det, at vi mennesker ikke vil høre, men vender tingene op og ned for at have en god undskyldning for at leve, som det passer os selv. En anden væsentlig forklaring på dette findes i den triste kendsgerning, at kristne ofte lever i åbenlys modsætning til det, de siger, de tror på. Ofte lever kristne et forhutlet liv, som ikke har meget tillokkende over sig for andre mennesker.

Men Gud vil os altså ikke til livs. Derimod vil vi hans gerning for os til livs ved ikke at have plads til ham i vores liv.

Når vi vil skabe vores egen tilværelse, forme vores eget liv, selv bestemme de normer, vi vil leve under, så er vores reaktion mod Jesus langt skarpere end hotelværtens den første julenat. For vi har hørt om Jesu gerning, hvilket han ikke havde.

Nuvel: forandre på den sag, at Gud har sendt sin elskede Søn til verden, kan vi ikke. Denne sag forandres ikke, uanset hvor meget vi ignorerer den eller kæmper imod den.

Men det er bare trist. Livet mangler det væsentlige, når Gud mangler og er blevet lukket ude. Det samme gælder evigheden.

Det er trist, hvis det, at Jesus mangler i ens tilværelse, skyldes de kristne. Ligeledes er det trist, hvis man har gjort sig færdig med Gud ud fra fejlagtige og forkerte forestillinger om ham. Alligevel accepteres disse grunde næppe som gyldige af Gud.

Vel kan der være mange gode og forståelige undskyldninger. Men bag dem alle står et stolt menneskehjerte, som må besejres af Gud, før livet med ham kan begynde.

Når man har med Gud at gøre, er der aldrig plads til to herrer. Enten må jeg bøje mig, eller også må Gud. Han har bøjet sig ned til os i sin kærlighed. Den kærlighed har før bøjet hårde mennesker, og så er livet med Gud begyndt, – med ham på førstepladsen.

I den samme egn var der hyrder, som lå ude på marken og holdt nattevagt over deres hjord. Og en Herrens engel stod for dem, og Herrens herlighed strålede om dem, og de blev grebet af stor frygt. Men engelen sagde til dem: »Frygt ikke; thi se, jeg forkynder eder en stor glæde, som skal være for hele folket. Thi eder er i dag en frelser født i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette skal være jer et tegn: I skal finde et barn svøbt og liggende i en krybbe«.

Lukas-evangeliet 2,8-12

Beundringsværdige ofre er ydet for at frelse fra ondskaben i dens mangeartede former. Jesus er som frelser noget ganske særligt.

En frelser er født

De ord, vi benytter, har forskellig klang og betydning alt efter den sammenhæng, de står i. Således kan et ord, der oprindelig havde en positiv betydning, bruges på en latterliggørende måde.

Netop med ordet *frelser* eller *frelst* er dette tilfældet. Når vi siger: »Han er så frelst«, har dette udtryk en negativ betydning. Vedkommende person er ikke til at snakke med, argumenter preller af på ham, han har færdige løsninger på alle vanskelige problemer, han kommer aldrig i tvivl om noget. Han er »frelst«.

Anderledes er det, hvis man f. eks. nogle timer har ligget i åbent farvand og kæmpet for sit liv. Bølgerne har spøgende sagt til en, at de er stærkere, og at det bare er et spørgsmål om tid, før de besejrer en. Kommer der da en anden og redder en, frelser en, er det ikke vanskeligt at benytte ordene »frelser« og »frelst« i deres oprindelige og positive betydning.

At blive frelst er at blive reddet fra noget ondt.

Mennesker, der levede i koncentrationslejrene ved afslutningen af 2. verdenskrig, blev ved de allieredes sejr frelst ud af dødens venteværelse. Og lande, som havde været besat af et menneskefjendsk naziregime blev ved samme lejlighed *befriet.*

Menneskehedens historie kan fortælle om mange mennesker, der gav deres liv for at redde andre og derved blev andres frelser. Også i vor egen tid er der mange, som med deres liv som indsats er gået i kamp mod ondskaben i verden. Selv om denne kamp imod politisk eller religiøs undertrykkelse eller korrupte samfundssystemer ikke er ensbetydende med, at man af den grund er kristen, skal der ikke tales nedladende om de mennesker, der giver deres liv for at redde andre.

Ingen talte efter besættelsen nedvurderende om dem, som under den 2. verdenskrig havde givet deres liv som indsats for at andre kunne leve i et mere menneskevenligt samfund end det nazistiske. Besættelsestiden og historien iøvrigt er fuld af eksempler på store og beundringsværdige ofre, der er ydet for at frelse fra ondskaben i dens mangeartede former.

Det var næppe første gang, hyrderne ude på Betlehems marker hørte ordet *frelser*, dengang englene forkyndte for dem: *eder er i dag en frelser født.* I Det gamle Testamente kaldes Gud nogle gange for frelser. Han er den, som frelser, befrier, forløser Israel. Ligeledes har hyrderne sikkert haft kendskab til de grupper i Israel, som på den tid bare havde et mål, nemlig at befri og frelse landet fra den romerske besættelsesmagt. Af og til var der fremstået førere, som forsøgte på dette, dog uden større held.

Nogle har sammenlignet Jesus med sådanne frihedskæmpere. Det vidnesbyrd, vi finder i Det nye Testamente, taler dog imod en sådan sammenligning. I det hele taget er det vanskeligt at sammenligne Jesus med andre frelser-skikkelser. Dette hænger sammen med, at han er af en anden oprindelse, og hans gerning er anderledes end andres.

Jesus er noget ganske særligt.

Ganske vist kunne man tro, at han kun er én blandt mange andre forskellige frelsere. Var han det, er der fornuft i at hævde, at man kan vælge mellem ham og andre, alt efter om han kan give løsninger på ens særlige problemer eller kan opfylde ens personlige drømme. Men selv om ordene lyder: *en frelser*, er tanken dog ikke den, at der for nogle mennesker findes anden frelse end den, frelseren Jesus kan skænke. Den forklarende sætning, der kommer efter: »*Han er Kristus, Herren*«, gør en sådan opfattelse umulig. Det samme siges i det øvrige Nye Testamente.

For mennesker, der ikke er kommet til at tro på Jesus, kan det ganske vist ikke være anderledes, end at han kun er en ud af mange. For mennesker, der er kommet til tro på ham, kan det ikke være anderledes, end at han er den enestående. For han var anderledes, og hans gerning var anderledes og havde andre konsekvenser end alle andre mulige frelserskikkelser.

Han, frelseren Kristus, Herren, er noget ganske særligt. For den ondskab, han frelser fra, er noget ganske særligt. Ingen andre end han kan tage syndens byrder fra os, ingen andre end han går med os igennem vores død ind til livet.

Ikke ved demonstrationer og parader, ikke med magt og styrke, men med sit eget liv som indsats vandt Jesus frelse også til os.

Vor synd har han taget på sig. Dødens vælde er brudt. Han er

indgangen til livet. Og når livet med Gud begynder, skænkes en guddommelig glæde.

Hyrderne fik af englene et *tegn*. Tegnet var et barn i en krybbe, en frelser i en krybbe! Det tør nok siges at være et tegn, der både står i kontrast til Jesu tidligere herlighed hos sin Far og hans nuværende herlighed, og også står i kontrast til det billede, vi har af en frelser. Krybben var imidlertid ikke et enkeltstående fænomen i Jesu jordiske liv. Krybben, som er symbolet på Jesu jordiske ringhed, peger også frem mod korset.

Han blev født i ringhed. Det vidner krybbens tegn om. Han døde i ringhed. Det vidner korset om. Og med hans liv var det ikke meget anderledes.

Der var ellers nok, som trak i en anden retning. Fristelsen i ørkenen pegede en anden vej, men Jesus afslog denne vej som en satanisk fristelse. Hans gode ven, Peter, frarådede ligeledes Jesus at gå lidelsernes vej. Også dette afslog Jesus som en satanisk fristelse, hvor velment Peters råd end var.

Ringhedens vej, lidelsernes vej, lærte Jesus at gå. Også vi, der er kommet til tro på frelseren Jesus, er inde på den vej. Ikke sådan at forstå, at den, der lider, derved bliver en kristen. Men den, der er en kristen, kaldes ind på samme vej i efterfølgelse af Jesus.

Men igennem alle Jesu lidelser og hans ringhed forkyndes der os noget glædeligt. Det afgørende er ikke, hvor meget et menneske har lidt, men hvad det er for en person, der lider. Evangeliet er netop interesseret i dette. Mange andre uskyldige mennesker har lidt meget, ofret meget og har været udsat for større pinsler end Jesus. Det frelser ingen fra synd og død.

Frelseren Jesus, Guds Søn, kom i ringhed, levede i ringhed, døde i ringhed. Fordi han var Guds Søn, har hans lidelser ganske særlige konsekvenser.

Og i den samme egn var der med engelen en mangfoldig himmelsk hærskare, som lovpriste Gud og sagde: »Ære være Gud i det højeste! og på jorden fred i mennesker, der har hans velbehag«! Og det skete, da engelen havde forladt dem og var vendt tilbage til Himmelen, sagde hyrderne til hverandre: »Lad os dog gå til Betlehem og se det, som dér er sket, og som Herren har kundgjort os«.

Lukas-evangeliet 2,13–15.

Jesus er inden for rækkevidde. Han findes der, hvor budskabet om ham forkyndes.

Lad os da gå til Betlehem

Englene er væk, men deres budskab om frelseren, Kristus, Herren, hænger i luften. Han, frelseren, er inden for rækkevidde. Derfor opfordrer hyrderne hinanden: Lad os da gå.

For hyrderne var vejen ikke lang til frelseren og frelsen. Den er lidt længere for os, hvis vi helt bogstaveligt skal tage udfordringen op og drage til Betlehem. I Grundtvigs julesalme *Det kimer nu til julefest* lyder opfordringen jo sådan, selv om det næppe er ment helt bogstaveligt:

O, kommer med til Davids by,
hvor engle sjunger under sky;
o, ganger med på marken ud,
hvor hyrder hører nyt fra Gud.

(D.D.S. 76,2)

En ting, som måske kan blive levende for en, ved at holde jul i Betlehem, Davids by, er den situation, som Maria og Josef oplevede: en overfyldt by, der har svært ved at skaffe soveplads til alle besøgende. Men på en sådan oplevelse er det nu svært at leve sit liv.

Ellers er der vist ikke store chancer for, at evangeliet skulle blive mere levende for en der, end på et hvilket som helst andet sted på jordkloden, hvor budskabet om Jesus lyder, og hvor Helligånden gør sin gerning.

Nyheden fra Gud er i dag ikke lokalt begrænset, ikke begrænset til en nation eller et helligt sted, men kan høres der, hvor man befinder sig.

Derfor er frelsen måske nærmere, end vi tror, fordi Gud er os nærmere, end vi almindeligvis tror. Han er inden for rækkevidde.

Selv om vejen kan synes os lang nok.

Det hænger sammen med, at Gud, som *er* os nær, alligevel kan være vanskelig at finde, dersom det er os, der vil bestemme betingelserne.

Han er umulig at finde, dersom man ikke har tid til at lytte til ham og høre, hvad han i sit ord fortæller om sig selv, om frelsen, og om os.

Selv om han er nær, er han dog fjern, hvis vi mener, at Gud skal rette sig ind efter os og være tilfreds med, at der i det mindste er nogle få, der gider beskæftige sig med ham.

Selv om han er nær, er han dog fjern, hvis vi mener, der er områder i vort liv, som han ikke har nogen som helst ret til at blande sig i. Giver vi ham ikke lov til at fortælle os om vores virkelige situation, er det næppe sandsynligt, at vi finder ham.

Gud, som er ethvert menneske nær, uanset hvor granit-hårdt et menneske gør sig over for ham, kan dog være så uendelig fjern, hvis mennesker vil fortsætte med at spille guder. Derfor er der noget Gud-givet i den situation, hvor mennesker kan sige: Lad os da gå . . .

Og der er noget Gud-givet i det, at man ikke blot går i sig selv, men også kommer til Gud uden krav til ham, uden betingelser, som han først skal opfylde. En sådan gåen-i-sig-selv eller kommen-til--sig-selv er mægtigt skildret af Jesus i lignelsen om Den fortabte Søn.

Denne kom ikke hjem med en bunke betingelser, som først skulle opfyldes, før han igen ville være hjemme hos sin far. Han kom som han var. Og netop i den situation, hvor man kommer, som man er, og kommer uden betingelser, som først skal opfyldes, da giver Gud alt, hvad der er værd at eje for et menneske.

Brorson er inde på dette i sin skønne julesalme *Her kommer, Jesus, dine små.*

Hos Brorson er der forståelse for, at vi er *små* i forhold til Gud, og at vi intet som helst har krav på. Vi gør bare det, som altid har været de magtesløses privilegium, vi beder.

Her kommer, Jesus, dine små,
til dig i Betlehem at gå;
oplys enhver i sjæl og sind
at finde vejen til dig ind.

(D.D.S. 99,1)

Det menneske, der har krav til Gud, før det vil tro på ham, finder ham næppe. Det menneske, der vil møde Gud på lige fod som en, der kan diskuteres med for så til sidst at finde frem til et kompro-

mis, som begge parter kan være nogenlunde tilfreds med, finder ham ikke. Og den, der vil vedblive at være den stolte, der ikke har noget, der skal gøres op, ingen synd, der skal bekendes, finder næppe Gud.

I mødet med den levende Gud går det op for en, at han er stor og hellig, og vi er de små. Som disse små mennesker, der er store syndere, kommer vi til denne store og mægtige Gud med bøn om, at han vil oplyse og vejlede os, så vi må finde vejen ind til ham.

Og samtidig med denne bøn lyder takken. For det er i sandhed noget stort, at vi må komme lige præcis sådan, som vi er, uden først at skulle forsøge at gøre os bedre.

Så lad os bare tage hyrdernes opfordring op på ny og stifte bekendskab med Jesus. Muligvis former dette bekendtskab sig noget anderledes, end vi først havde tænkt os. Det kan godt være, at han begynder at fortælle os noget om os selv og om vores liv, som vi allerhelst ville beholde for os selv. Og det kan godt være, at han virker noget streng.

Men også Guds strenghed har et formål. Når han fortæller os om vores synd, ser vi jo os selv i lyset af hans hellighed. Derved ser vi bedre vores egentlige behov for den frelse, der er lagt til rette for os.

Han morer sig ikke over at være streng. Men han glæder sig over hver gang, et menneske går i sig selv, kommer til besindelse, går ind i en selvransagelse og derefter kommer og spørger om mulighed for frelse.

Lad os da gå til ham! Lad os ikke længere leve livet, som om frelsen ikke var inden for vores rækkevidde. Lad os nu gå til ham og finde ud af, hvordan det hele er.

Når det kommer til stykket, er han jo også vores Gud. Og han er inden for rækkevidde, fordi Jesus én gang kom til verden som menneskehedens frelser.

Og de skyndte sig derhen og fandt Maria og Josef tillige med barnet, som lå i krybben. Da de havde set det, fortalte de, hvad der var blevet sagt til dem om dette barn. Og alle, som hørte det, undrede sig over det, som hyrderne sagde til dem. Men Maria gemte alle disse ord i sit hjerte og grundede over dem. Og hyrderne vendte tilbage og priste og lovede Gud for alt, hvad de havde hørt og set, således som der var blevet sagt til dem.

Lukas-evangeliet 2,16-20.

Kirken er for mange bare et museum, og de, der kommer der, museumsgenstande. – De fleste mennesker bliver hurtigt færdige med at besøge et sådant »museum«.

De fandt barnet

Naturligvis fandt hyrderne barnet. Gud havde jo lovet det. Det lyder enkelt, og det var enkelt. De gjorde, som Gud sagde, og de fandt.

Er vi også på jagt efter at finde barnet, er det vigtigt, at vi gør, som Gud har sagt. Søger vi de forkerte steder, finder vi ham ikke.

Ganske vist har Gud sat sig spor mange steder. Han er jo verdens skaber. I naturen anes noget af Guds majestæt. Men en naturoplevelse er ikke nødvendigvis det samme som at møde Gud, som han virkelig er.

Han har heller ikke sagt, at vi skal finde ham inde i vort eget hjertedyb. Fra dette hjertedyb kommer mange tanker om Gud. De forskellige religioner er netop udtryk for menneskers tanker om Gud. Selv om nogle af disse tanker kan ligge tæt op ad det, der siges i Bibelen, finder man dog ikke den levende Gud ved at skue ind i sit eget hjertedyb.

Gud mødes i Jesus, og Jesus møder os igennem Bibelens ord og forkyndelse.

Denne forkyndelse af Jesus har et centrum. Og det er dette centrum, vi allerførst skal finde. I det vers, som kaldes *den lille bibel,* kommer dette centrum tydeligt frem.

> *»Thi således elskede Gud verden, at han gav sin Søn, den enbårne, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have et evigt liv«.*
>
> (Johannes-evangeliet 3,16)

Disse ord indeholder for så vidt ikke meget, der er vanskeligt at forstå. Derfor skal vi heller ikke gøre tingene vanskeligere, end de er. Vel er der mange dybder og mange vanskeligheder i Bibelen. Men det er ikke der, vi skal begynde. Begynder vi ude på dybderne, falder vi i uden at have fået fast grund under fødderne.

Hyrderne vidste da heller ikke alt om Jesus, da de fandt ham. Mange væsentlige spørgsmål blev de slet ikke sat ind i den dag. På samme måde var der mange løse ender og meget, der var uforståe-

ligt for de disciple, som senere fulgte Jesus. Ingen forlangte, at de fra første begyndelse skulle forstå alt i Guds plan med Jesus. De fandt Jesus, eller rettere: Jesus fandt dem, og så forsøgte de at forstå ham, som tingene nu udviklede sig, og alt efter som han gav dem lys over sin vej.

Det samme var tilfældet med Maria. I stedet for at klage over, at der var løse ender i hendes forståelse, gjorde hun noget andet. Hun hørte og grundede over det, hun hørte.

Selv om alt er lagt til rette fra Guds side, for at vi skal finde, er der alligevel nok af vanskeligheder. Den største vanskelighed udgør vi imidlertid selv, – eller vore stolte hjerter, som nødigst af alt vil bøje sig for Guds frelse.

Kampen for at finde Jesus bliver således en kamp mod vor egen stolthed.

Ikke blot vor egen stolthed, men også andre mennesker kan være en hindring, som gør, at det er vanskeligt at finde Jesus. De, der taler anderledes om Jesus, end Bibelen gør, er med til at skjule ham. Det samme gør de, der lever på tværs af det kærlighedens liv, som kristne er kaldet til at leve.

Kirken og missionshuset, som skulle være steder, hvor man klarest fik besked om vejen til at finde Jesus, går i denne sammenhæng heller ikke ram forbi. For mange mennesker er kirken bare et museum og de, der befinder sig deri, museumsgenstande. Og at besøge et museum bliver de fleste mennesker forbavsende hurtigt færdige med.

Der er således nok af mennesker, der kan skjule Jesus for os, og der er nok af forhold, der gør, at vi ikke finder. For Jesus er et tegn, der kan modsiges, som den gamle Simeon formulerede det nogle dage efter Jesu fødsel.

Alligevel er vi ikke ene i denne kamp for at finde Jesus. Gud ønsker jo, at vi skal finde. Helligåndens opgave er blandt andet, at vi skal finde frelsen i Jesus. Helligånden kan gøre Jesus levende for os, så vi både ser, at vi har brug for ham, og ser, at frelsen er at finde i ham.

Helligånden kan gøre det under, at et menneske, som ikke af sig selv kan tro, alligevel tror og klynger sig til Jesus. Og sammen med dette under skabes en undren i vore hjerter.

Og en undren over Guds visdom og Guds frelse ledsages af glæde. Derfor kunne hyrderne også love og prise Gud for det, de så den første julenat.

I barnet i krybben og i manden på korset er glæden at finde for os. Og ikke nok med, at der bliver lovsang i vore hjerter, når vi tror på Jesus Kristus, der bliver også lovsang i Himlen, hver gang en synder vender hjem til sin Far.

Efter at hyrderne havde fundet Jesus, vendte de tilbage til deres marker. Englene var væk. Og nogle få dage efter var Jesus ligeledes væk.

Alligevel havde de i dette barn mødt deres livs vendepunkt.

Budskabet om Jesus og frelsen i ham var nemlig ikke væk. Og da Jesus nogle år senere forlod denne jord, forsvandt budskabet om ham ikke. I evangeliet om ham kan vi stadigvæk finde ham.

Og når vi har fundet ham, opdager vi noget mærkeligt. Da forstår vi, at det faktisk mere er Gud, der har fundet os, end det er os, der har fundet ham.

Af al kraft kaldes vi til at søge ham. Intet må hindre os i at lede efter ham. Men når vi så har fundet, opdager vi, at han også var på udkik efter os, søgte os, for at føre os tilbage til Gud.

Han elskede os, før vi begyndte at spørge efter ham, og før vi ville elske ham.

Budskabet fra kærlighedens Gud lyder, at han elskede os først. Han elsker først og hans kærlighed er størst. Når Helligånden har gjort sin gerning, kan vi sige: Vi elsker, fordi han elskede os først.

Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, som tog imod ham, gav han magt til at blive Guds børn, dem, som tror på hans navn.

Johannes-evangeliet 1,11-12.

Vi mødte ham ofte med en kold skulder. Julens budskab er lige præcis det modsatte af en kold skulder fra Guds side.

Han kom til sit eget

Jesus bliver man ikke færdig med på et par sider. Den side, der hedder julen, kan heller ikke beskrives fyldestgørende på nogle få blade. Andre temaer end dem, der er valgt i det foregående, kunne lige så godt være kommet på tale.

Ved afslutningen af denne lille gennemgang af nogle af julens temaer springer vi hen til Johannes' »juleevangelium« med dets triste konstatering: *Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham.*

Det er en trist kendsgerning, der skildres her. Alligevel hører dette også med til julen, hvis vi da har kræfter til at beskæftige os med noget trist. Det triste hører også med til livet. Livet er ikke kun romantik.

Ganske vist er romantik dejlig. Stemningsfulde oplevelser er der almindeligvis ikke for mange af, idet den hårde virkelighed tager livtag med dem. Romantik er dejlig, men man kan ikke leve hele sit liv på dem. Og langt vanskeligere er det at møde døden på en romantisk måde.

Læser vi juleevangeliet, var der da heller ikke megen romantik den første julenat. Jesu liv og død var også uden romantik.

Fra begyndelsen af hans liv var der kamp om ham. Denne kamp fortsatte i menneskers hjerter. Vi er også deltagere i denne kamp, uanset om vi vil det eller ej. Det hører nemlig med til vore livsvilkår.

Han kom til sit eget . . .

Og hans egne tog ikke imod ham . . .

Uanset hvor meget man holder af Israel, og uanset hvor meget man gerne vil gøre for at udsone, hvad der i kirkens historie er gjort af forbrydelser mod jøderne, så kan det ikke skjules, at Jesus blev mødt med en negativ reaktion af mange i Israel. I hvert fald var der kun få af jødernes ledere, som tog imod frelsen i Jesus Kristus. På den anden side kan det ikke nok understreges, at de første kristne netop var jøder, som Jesus da også selv var det. Frelsen udgår således fra jøderne.

Den næste reaktion fra jødisk side mod Jesus, dengang kirken

var blevet stor, var også negativ. Her skal det imidlertid ikke skjules, at den kærlighed, Jesus havde vist sit folk, var som blæst bort hos mange af de kristne. I stedet for lød hadske ord mod jøderne, hvis de da ikke blev forfulgt.

De kristne, der på visse tidspunkter tidligere sammen med jøderne havde været de forfulgte, blev nu selv forfølgere.

I dag anerkender kun få i Israel Jesus som frelser, Kristus og Herre, selv om man kan tale mere åbent og positivt om ham end nogen sinde før.

Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham.

Når det kommer til stykket, er det måske ikke noget at undre sig over, at jøderne ikke har taget imod Jesus som deres frelser. Hvordan man end vender og drejer det, kan det kun dårligt bortforklares, at vi kristne har en stor del af skylden herfor.

Det er en anklage imod os, os kristne, at vi har levet vores kristenliv så dårligt, at andre ikke har lyst til at følge os.

Derfor er det ikke tilstrækkeligt at konstatere, at jøderne stort set ikke har taget imod Jesus. Ganske vist er konstateringen rigtig. Dog er det sådan, at man aldrig kan leve sit liv rigtigt ved kun at beskæftige sig med andres fejltagelser. Det giver ikke én nogen som helst hjælp at snage i andres fejl og fald.

At verden f. eks. er ond og syndig er ikke noget, der skal snages i. Det skal konstateres, og så skal evangeliet om Jesus forkyndes. Vi hørte jo selv engang med til denne verden. Forsøger man derfor at leve på andres fejltagelser, er det et alvorligt sygdomstegn.

Hertil kommer, at Johannes ikke blot vil give nogle teoretiske oplysninger om jøderne på Jesu tid. Han vil med disse oplysninger forkynde for sine læsere, vise dem, at også de står i fare for ikke at tage imod budskabet. De kristne er jo nu *Guds egne.* Vi tilhører nu en udvalgt slægt, vi er et kongeligt præsteskab, et helligt folk, ja, Guds ejendomsfolk. Vi er nu hans egne.

Forstået på denne måde lyder ordene mere skarpe og personlige. De kommer til at angå også *os.*

Han kom til sit eget, og . . .

Han kom til dem, der blev døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, men de fortsatte med at leve, som om der ikke var noget, der hed hverken Fader, Søn eller Helligånd.

Han kom til dem, som i religionstabellerne figurerede som kristne, og som heller ikke fuldstændig havde vendt ham ryggen. Alligevel mødte også disse ham ofte med en kold skulder.

Og dem, som mente noget med deres tro, var det ofte ikke anderledes med. Tilgivelsens ord havde de hørt så ofte, at det ikke længere gjorde synderligt indtryk på dem. Kærligheden, som han mødte *os* med, holdt vi for os selv, samtidig med at vi forsøgte at overbevise os selv om, at vi havde ret til at være kolde og fornærmede mod dem, der var kolde mod os, og som havde fornærmet os.

Han kom til os, for at vi skulle give andre del i den guddommelige kærlighed og varme, som julens budskab udtrykker. Men vi fortsatte vores liv, som om intet var hændt, som om det hele bare var en god historie, et godt skuespil, noget, der ikke forpligtede. Og vi fortsatte med at vende den kolde skulder til andre.

Juletid er også besindelses-tid. Her er der mulighed for at standse op for det, man godt ved, men som alligevel gør så ringe virkning på os.

Han kommer også til sine egne i dag. Vores reaktion på hans komme viser sig i vores hverdag. Som livets Gud kommer han for at skænke liv, ikke for at tage livet fra os. Som kærlighedens Gud kommer han for at opflamme os med kærlighed og varme, en kærlighed, som både skal rækkes mod dem, der véd, at de har brug for den, men også mod dem, der vil betakke sig for den.

Denne kærlighed skulle nødig bare være virksom ved juletid, men altid. Da det aldrig mere bliver jul igen, kan kærligheden fra Gud altid brænde.

Jul er lige præcis det modsatte af en kold skulder fra Guds side. Jul er kærlighed fra Gud. Denne kærlighed møder os i evangeliet om Jesus.

Kai Kjær-Hansen

f. 1945, student fra Rønne Statsskole 1964, Kibbutz-ophold med hebraiskstudier 1965-66, rejsesekretær i KFS 1969, teologisk embedseksamen Kbh. 1972. Ansat som lærer i NT ved Menighedsfakultetet fra 1973. Fra maj 1976 orlov fra MF og udsendt af Den Danske Israelsmission som dansk præst i Jerusalem og studier ved Det Hebraiske Universitet. – Gift 1968 og har 3 børn.

UDGIVELSER:

Mennesket som var Gud, Studiehefte over Markusevangeliet, KFS, Kbh. 1969.
Kristus i en desperat verden, Lohses Forlag, Kbh. 1970.
Sympati for Jesus, KFS Forlag, Kbh. 1972.
Et religiøst trip. Om guru Maharaj Ji og Jesus, pro-Fide serien, Lohses Forlag, Fredericia 1975.
Johannes-brevene, Credo kommentaren, Credo Forlag, Kbh. 1977.